

in so sodelovali na dogodku ob zaznamovanju 10. obletnice Unescove Konvencije o varovanju nesnovne kulturne dediščine (september 2013, Slovenski etnografski muzej). Nagovore so napisali Špela Spanžel (Direktorat za kulturno dediščino, Ministrstvo za kulturo RS), Barbara Urbanija (Slovenska nacionalna komisija za Unesco), Miha Peče (Inštitut za slovensko narodopisje ZRC SAZU) in Bojana Rogelj Škafar (Slovenski etnografski muzej).

Drugi del obsega devet prispevkov udeležencev mednarodne konference na temo promocije nesnovne kulturne dediščine, ki je v septembru 2013 potekala v Slovenskem etnografskem muzeju. Svoje poglede na promocijo nesnovne kulturne dediščine so predstavili udeleženci iz Slovenije (Nena Židov, *Slovenski etnografski muzej in promocija nesnovne kulturne dediščine Slovenije*; Anja Jerin, *Promocija nesnovne kulturne dediščine na spletni strani Koordinatorja varstva žive kulturne dediščine*; Tjaša Zidarič, *Pandolo na ploščadi Slovenskega etnografskega muzeja: Primer dobre prakse sodelovanja z nosilci nesnovne kulturne dediščine*; Nadja Valentinčič Furlan, *Promocija nesnovne kulturne dediščine s karakterističnimi video prikazi*), Avstrije (Moritz Altersberger, Eva Stiermayer, *Promocija nesnovne kulturne dediščine v Avstriji*), Madžarske (Veronika Filkó, *Ozaveščanje o nesnovni kulturni dediščini in promocija skupnosti nosilcev na Madžarskem*), Češke (Eva Románková, *Promocija tradicionalne ljudske kulture na Češkem*), Hrvaške (Martina Šimunković, *Promocija nesnovne kulturne dediščine na Hrvaškem*) in Nemčije (Tiago de Oliveira Pinto, *Rekonstrukcija čezatlantske dediščine: Afro-brazilska glasba kot nesnovna kultura*).

Anja Jerin

Katalog razstave Oblikovanje za muzeje: Mojca Turk (6. 3.–4. 4. 2014), (ur. Nina Zdravič Polič). Ljubljana: Slovenski etnografski muzej, 2014, 32 str., ilustr.

V Slovenskem etnografskem muzeju je v letu 2013 v knjižni seriji priročnikov izšla prva publikacija pri nas, ki je posvečena muzejskemu marketingu (*Marketing muzejev: teorija in praksa v slovenskih muzejih* (ur. Nina Zdravič Polič in Mihael Kline). Ljubljana: Slovenski etnografski muzej, 2013, 191 str., ilustr. (Zbirka Priročniki SEM) / Nina Zdravič Polič)). Njen izid smo pospremili s strokovno konferenco in z razstavo *Oblikovanje za muzeje: Mojca Turk*, s katero smo predstavili pomen oblikovanja za muzeje kot marketinško kategorijo in se hkrati poklonili dvajsetletnemu opusu oblikovanja za muzeje Mojce Turk.

Ob razstavi je izšel dvojezični katalog, v katerem so poleg uvodnega besedila dr. Bojane Rogelj Škafar svoje poglede prispevale dr. Kaja Širok, Nina Zdravič Polič, mag. Inja Smerdel in dr. Marjeta Mikuž.

Bojana Rogelj Škafar v uvodu piše, da so se v muzejih po svetu že pred več kot tridesetimi leti zavedali pomembnosti izdelane in prepoznavne celostne podobe muzejev, vključujoč muzejsko zgradbo in celostno grafično podobo muzeja ter oboje v funkciji blagovne znamke. V sozvočju z njo so začeli oblikovati tudi ključna muzejska produkta, kot sta razstava in publikacija. V slovenskem prostoru se z zavedanjem o pomenu upravljanja identitete muzejev s pomočjo celostne grafične podobe samih muzejev kot tudi razstav in drugih produktov srečujemo od 90. let naprej. Med zagotovo najbolj prepoznavnimi praksami lahko izpostavimo prakso Slovenskega etnografskega muzeja, ki je že v prvi polovici 90. let krenil na pot tako vsebinskega preoblikovanja v sodoben etnološki muzej kakor tudi (po zaslugi zlasti Mojce Turk) temu vzporednega razvoja vizualne govorice na vseh ravneh komuniciranja v muzeju in navzven. Pri tem seveda ne gre prezreti vseh drugih prispevkov Mojce Turk za številne slovenske muzeje. Gledano v celoti je to opus, ki je zaznamoval in še vedno vidno in prepoznavno zaznamuje oblikovanje za muzeje na Slovenskem.

344

Kaja Širok se v prispevku *Vizualna pripoved Mojce Turk* osredotoči na dejstvo, da je razprava o pomenu in politiki muzejskih postavitev danes neizbežno povezana z oblikovanjem in s sposobnostjo oblikovalca, da razstavljenе predmete oživi. Po njenem prepričanju prepoznavnost muzejev danes sloni predvsem na sposobnosti prenosa razstavnih vsebin v emocionalne pripovedi. Funkcija oblikovanja je tako prevajanje vsebine v vizualne podobe, ki ustvarjajo atmosfere za zamišljanje ter obiskovalca vodijo v središče zgodbe in razumevanje razstave. Za Mojco Turk velja, da se v njenem polju kreativnosti prepletajo sposobnost razumevanja razstavne tematike in večšine vizualne komunikacije.

Nina Zdravič Polič v prispevku *Razstava Oblikovanje za muzeje* oriše strukturo razstave *Oblikovanje za muzeje: Mojca Turk*, na kateri so bili v prvem delu predstavljeni njeni oblikovalski koncepti in pristopi na področju upravljanja identitete muzejev v obliki celostnih grafičnih podob, ki s svojo pojavnostjo in konotacijo govorijo o identiteti, znanju in vsebinah muzejev, za katere so bile ustvarjene. Drugi del razstave je bil posvečen procesu "soznamčenja razstavnega oblikovanja", prikazanega skozi gradivo o najizvirnejših muzejskih razstavah in celostnih oblikovalskih rešitvah Mojce Turk.

Prispevek Inje Smerdel *Dotik roke v sodobnem oblikovanju* je krajši historični uvid v sodelovanje med SEM in Mojco Turk, ki se je začelo v letu 1991 z novo grafično podobo znanstvene revije *Etnolog*, katere urednica je postala Inja Smerdel. Temu je v letu 1994 sledilo njuno skupno snovanje razstave *Oselnik, drobna obrobna oda delu, znanju, ustvarjalnosti, svojosti, erosu ...*, nato pa v nadaljnjih dvajsetih letih številni projekti od celostne muzejske podobe, oblikovanja lastnih in gostujočih razstav, letakov, zloženek, katalogov, plakatov, transparentov, oglasov, koledarjev, vstopnic in še česa, vsi prepoznavne in subtilne oblikovalske realizacije Mojce Turk.

Marjeta Mikuž v prispevku *Kaj je delo oblikovalca razstave?* opredeli nalogo oblikovalca kot preudarni poudarek smisla, tematike, zgodbe, namena in cilja razstave z njegovimi strokovnimi prijemi ob upoštevanju pravilne predstavitve predmeta ter potrebnih varstvenih pogojev za različno muzejsko gradivo, ki se razstavlja. Mojca Turk izpostavi kot tisto slovensko oblikovalko, ki je v izpolnjevanju teh nalog več kot odlična; z njenim vstopom v muzejski svet je zavel svež, lahkoten, prijazen in inovativen veter, v muzeje je prinesla barvitost kot tudi optimizem in humor. Zapiše, da je pri pripravi razstave najpomembnejši element tema. Če arhitekt že v idejni zasnovi sodeluje z avtorjem razstave, je to formula za uspeh. Če je ta arhitekt Mojca Turk, je uspeh zagotovljen.

Bojana Rogelj Škafar 345